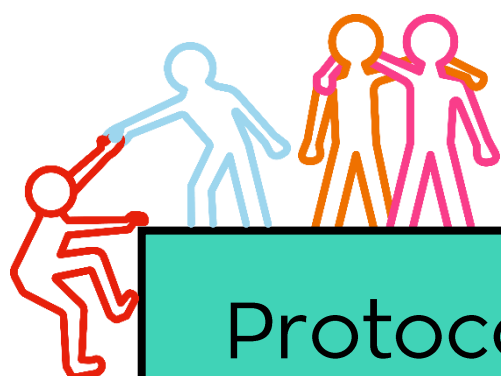

Protocol doubleren en versnellen

Versie: sept 2024

Inhoud

INLEIDING	3
1. VERLENGING IN DE ONDERBOUW.....	4
1.1 UITGANGSPUNTEN BIJ KLEUTERVERLENGING.....	4
1.2 TIJDSPAD EN PROCEDURE BIJ KLEUTERVERLENGING	4
2.DOUBLEREN IN DE MIDDEN- OF BOVENBOUW	5
2.1 UITGANGSPUNTEN BIJ DOUBLEREN	5
2.2. TIJDSPAD EN PROCEDURE BIJ DOUBLEREN.....	5
3. VERSNELLEN.....	6
3.1 UITGANGSPUNTEN BIJ VERSNELLEN.....	6
3.2. TIJDSPAD EN PROCEDURE BIJ VERSNELLEN	6

Inleiding

De Wet op het primair onderwijs (Artikel 8, Uitgangspunten en doelstelling onderwijs) schrijft voor dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken:

Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

De inspectie ziet erop toe dat scholen deze ononderbroken ontwikkeling voor leerlingen realiseren. Daarbij hoort ook dat scholen, vanaf het moment dat het kind op school komt, de ontwikkeling goed volgen. De meeste leerlingen zullen met het aangeboden onderwijsaanbod in 8 jaar tijd de basisschool doorlopen. Voor sommige leerlingen is het nodig dat de school extra ondersteuning aanbiedt en in een enkel geval kan het voor een leerling nodig zijn om te doubleren. De inspectie gaat na of scholen op basis van de ontwikkeling van het kind beredeneerde afwegingen maken over de doorstroom naar de volgende groep. Van scholen wordt verwacht dat zij zelf criteria en procedures opstellen waarmee de beslissing tot kleuterbouwverlenging of doublure wordt onderbouwd. De school dient er daarnaast voor te zorgen dat de leerling niet een jaar lang opnieuw dezelfde lesstof krijgt aangeboden.

In de wet is dus niet vastgelegd hoe vaak leerlingen mogen doubleren of versnellen. In elk geval verlaten de leerlingen de basisschool aan het einde van het schooljaar waarin zij de leeftijd van 14 jaar hebben bereikt.

In het schoolplan van de Sint Maartensschool staat onze visie op onderwijs beschreven:

In ons streven naar het geven van goed onderwijs laten wij ons leiden door de uitgangspunten van het handelingsgericht werken. Handelingsgericht werken gaat uit van zeven principes:

1. Onderwijsbehoeften van de leerlingen centraal stellen. Het gaat hier o.a. om de wijze van instructie, de leertijd, de hoeveelheid lesstof en de uitdaging.
2. Afstemming. Leerlingen verschillen, maar groepen, leerkrachten en ouders verschillen ook. We analyseren deze wisselwerking, zodat we de situatie rondom een kind beter begrijpen en een goede oplossing vinden. Dit stimuleert reflectie: welk effect heeft mijn aanpak op deze leerling en hoe kan ik mijn aanpak beter afstemmen op wat deze leerling nodig heeft?
3. De leerkracht doet ertoe. Hij stemt de lesstof af op de (leer) behoefte van het kind.
4. Positieve aspecten: Positieve aspecten van kind, leerkracht, groep, school en ouders kunnen, naast de probleemaspecten, zorgen voor het volledig in kaart brengen van een situatie. Hierdoor kunnen heldere doelen geformuleerd worden en daarmee een goed plan van aanpak.
5. Constructieve samenwerking tussen school en ouders is effectief bij het verbeteren van de werkhouding, het sociaal-emotioneel functioneren en de schoolprestaties van leerlingen. De school stimuleert daarom ouderbetrokkenheid. Zij geeft haar verwachtingen helder aan: wat verwachten wij van u als ouder?
6. Doelgericht werken. Het team formuleert doelen met betrekking tot leren, werkhouding en sociaal emotioneel functioneren. Het gaat hierbij zowel om korte als lange termijndoelen. De doelen worden geëvalueerd volgens de HGW-cyclus en ze worden specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden en inspirerend geformuleerd.
7. De werkwijze van school is systematisch en transparant. Er zijn duidelijke afspraken over wie wat doet en wanneer

In de praktijk betekent dit dat leerlingen zo lang mogelijk op het niveau van de groep werken, maar er wordt rekening gehouden met de individuele onderwijs- en instructiebehoefte. Zo nodig krijgen kinderen extra instructie en oefenstof. Als in de loop van de tijd blijkt dat deze extra inspanning niet het beoogde resultaat oplevert, kan ervoor gekozen worden om een kind, binnen de groep, op een eigen leerlijn te laten werken. Het kind krijgt dezelfde onderwerpen aangeboden, maar het tempo en het niveau is lager. In principe doorlopen kinderen dan in 8 jaar de basisschool.

In een enkel geval zijn er toch redenen om een kind te laten doubleren. Aan deze beslissing gaat een zorgvuldige route vooraf. Het belang van het kind staat altijd voorop. De beslissing tot doubleren is een onderwijsinhoudelijke beslissing die door school, in samenspraak met ouders, wordt genomen.

Naast de mogelijkheid van doubleren bestaat ook de mogelijkheid van versnellen; het kind wordt belemmerd in zijn ontwikkeling door het tempo en het aanbod in de jaargroep. Ook hierbij geldt dat het belang van het individuele kind altijd voorop staat. Er gaat ook hier een zorgvuldige route aan vooraf, waarbij school tijdig de ouders meeneemt.

De wijze waarop we tot deze beslissingen komen wordt beschreven in dit document.

1. Verlenging in de onderbouw

Kinderen stromen op 4-jarige leeftijd in, in groep 1 van het basisonderwijs. Deze instroom vindt gedurende het hele schooljaar plaats. De overgang van groep 2 naar groep 3 vindt plaats bij aanvang van een nieuw schooljaar. Dit betekent dat kinderen sterk verschillen in leeftijd bij aanvang van groep 3. Sinds 1985, bij de samenvoeging van de kleuterschool en de lagere school tot één basisschool, is de datum 1 oktober verdwenen als criterium voor de overgang van groep 2-3. Voor de inspectie bestaat er geen officiële leeftijdsgrens voor de overgang naar groep 3. De inspectie pleit ervoor de doorstroming naar groep 3 uitsluitend te baseren op ontwikkelingsgegevens.

1.1 Uitgangspunten bij kleuterverlenging

Op de Sint Maartensschool stellen we de ontwikkeling van de leerling en niet de geboortedatum centraal bij de overgang van groep 2 naar groep 3. We hebben 1 januari wel als formeel uitgangspunt gekozen bij de indeling van de groepen 1 en 2 en het invullen van de rapporten. Per leerling bekijken de leerkrachten echter hoe de ontwikkeling verloopt en wat voor deze leerling op dit moment en in het volgend schooljaar het passende onderwijsaanbod is. We nemen hierbij mee dat de ontwikkeling van kleuters sprongsgewijs en spelenderwijs verloopt. We overwegen alle aspecten van de ontwikkeling:

- Cognitieve vaardigheden: heeft deze leerling voldoende vaardigheden ontwikkeld om te starten met het aanvankelijk lezen en rekenen in groep 3.
- Sociaal- emotionele factoren
- Overige factoren als werkhouding en motorische ontwikkeling

Omdat elk kind verschilt en elke ontwikkeling anders verloopt hebben we er bewust voor gekozen geen toetsscores of vaardigheden als voorwaarde voor de overgang op te stellen. Natuurlijk maken we voor ouders wel transparant welke onderdelen van de ontwikkeling extra leertijd of ondersteuning behoeven.

1.2 Tijdspad en procedure bij kleuterverlenging

In januari overlegt de leerkracht met de intern begeleider of een verlenging van de kleuterperiode zinvol wordt geacht.

Bij het eerste rapportgesprek tussen de ouders en de leerkracht wordt de voorlopige beslissing over het onderwijsaanbod in het volgende schooljaar besproken. We hechten hierbij veel waarde aan de mening van ouders over de ontwikkeling van hun kind.

Indien nodig nemen we in de periode maart – mei extra toetsen af, worden leerlingen nog verder geobserveerd of winnen we externe expertise in. Als ouders en school een andere zienswijze hebben, voeren we in deze periode gesprekken met ouders om de ondersteuningsbehoefte van de leerling duidelijk te krijgen en ouders meer inzicht te geven in het onderwijsaanbod van de school. Ook kan de leerling besproken worden in de leerlingbespreking van de school.

Uiterlijk eind mei nemen we een beslissing. Dit formuleren we als een advies aan ouders en de leerkracht bespreekt dit met hen. De intern begeleider kan bij dit gesprek aanwezig zijn. Ouders kunnen in dit gesprek wederom hun mening geven over het meest passende onderwijsaanbod voor hun kind.

Als ouders en leerkracht/intern begeleider het niet eens worden over het meest passende onderwijsaanbod wordt de uiteindelijke beslissing genomen door de directie, nadat ook hij of zij een gesprek met ouders heeft gehad.

Voor leerlingen die vanuit ons uitgangspunt daadwerkelijk een verlengde kleutertijd hebben, dat wil zeggen leerlingen die geboren zijn voor 1 januari, stellen we een individueel handelingsplan op, waarin de begeleiding in het 3^e kleuterjaar wordt vastgelegd.

2. Doubleren in de midden- of bovenbouw

2.1 Uitgangspunten bij doubleren

Ook hier geldt de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen als belangrijkste uitgangspunt. We streven dus naar zo min mogelijk doublures. Toch kan het soms zinvol zijn om een kind te laten doubleren.

We nemen een doublure in overweging als:

- Een kind bij meerdere kernvakken een onvoldoende resultaat op de toetsen van het leerlingvolgsysteem behaalt en dit niet passend is bij de cognitieve mogelijkheden van het kind.
- De doublure leerwinst voor het kind op kan leveren; het verwachte uitstroomniveau van het kind wordt daadwerkelijk hoger dan zonder doublure.
- Een kind onvoldoende heeft kunnen profiteren van het onderwijs. Denk hierbij aan bijvoorbeeld ziekte van de leerling of problemen in de thuissituatie die veel impact hebben gehad op de leerling.

We streven ernaar om potentiële doublures in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en te laten doubleren (groep 3 t/m 6).

Belangrijk criterium is dat de leerling op meerdere gebieden een duidelijke achterstand vertoont ten opzichte van de groep. Ook moet er sprake zijn van de verwachting dat de doublure structurele vooruitgang zal bewerkstelligen. Een leerling kan niet doubleren n.a.v. uitval op een enkel vakgebied. De sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding van een leerling zijn van groot belang bij de afweging die we maken, maar zijn geen aanleiding tot een doublure.

2.2. Tijdsplan en procedure bij doubleren

Uiterlijk in maart (n.a.v. het eerste rapport) wordt, in overleg met ouders en intern begeleider, besproken of het zinvol is om de leerling te laten doubleren. Op dat moment wordt voor deze leerling een individueel tijdsplan met acties opgesteld.

Uiterlijk eind mei nemen we een beslissing. Dit formuleren we als een advies aan ouders en dit bespreekt de leerkracht met hen. De intern begeleider is bij dit gesprek aanwezig. Ouders kunnen in dit gesprek wederom hun mening geven over het meest passende onderwijsaanbod voor hun kind.

Als ouders en leerkracht/intern begeleider het niet eens worden over het meest passende onderwijsaanbod wordt de uiteindelijke beslissing genomen door de directie, nadat ook hij of zij een gesprek met ouders heeft gevoerd.

Begin van het volgend schooljaar dient er voor de leerling een individueel handelingsplan te worden opgesteld om de aansluiting met de volgende groep zo goed mogelijk te laten verlopen.

3. Versnellen

3.1 Uitgangspunten bij versnellen

Ook hier geldt de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen als belangrijkste uitgangspunt. Op het moment dat de ontwikkeling van een leerling belemmerd wordt door het tempo van aanbieden van de leerstof in de groep, nemen we een versnelling in overweging.

Uitgangspunt hierbij is dat de leerling minimaal 1 jaar voorloopt op de methode onafhankelijke toetsen (bv. Cito)

De sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding van een leerling zijn van groot belang bij de afweging die we maken, maar zijn op zichzelf geen aanleiding tot een versnelling.

3.2. Tijdsplan en procedure bij versnellen

Anders dan bij doubleren hanteren we bij versnellen niet altijd de zomervakantie als ijkpunt. Een leerling kan op elk moment van het jaar versnellen.

De procedure is als volgt:

- De leerkracht signaleert de ondersteuningsbehoeften van de leerling en stelt vast dat het onderwijsaanbod van de groep niet passend is voor deze leerling. De leerkracht bespreekt dit met de specialist hoogbegaafdheid en de intern begeleider. Indien versnellen wenselijk lijkt wordt dit in de komende periode verder onderzocht. Ze formuleren gezamenlijk een advies voor een tijdsplan en procedure.
- De leerkracht bespreekt dit met de ouders en vraagt hun zienswijze op het meest passende onderwijsaanbod voor hun kind.
- De leerling wordt doorgetoetst met methode onafhankelijke toetsen om het functioneringsniveau (vaardigheidsniveau) van de leerling vast te stellen. Tevens vullen we de versnellingswenselijkheidslijst of versnellingswijzer in. Leerkracht, specialist hoogbegaafdheid en de intern begeleider formuleren een advies. Dit wordt besproken in een gesprek met ouders. Ouders kunnen in dit gesprek wederom hun mening geven over het meest passende onderwijsaanbod voor hun kind.
- Als ouders en leerkracht/intern begeleider/specialist hoogbegaafdheid het niet eens worden over het meest passende onderwijsaanbod wordt de uiteindelijke beslissing genomen door de ouders, nadat voor alle partijen duidelijk is wat het onderwijsaanbod voor deze leerling dan wordt. Ouders stemmen in en ondertekenen het document met gemaakte afspraken.
- Indien gekozen wordt voor versnelling wordt een individueel handelingsplan opgesteld waarin alle aanpassingen in de komende periode worden vastgelegd.

